

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Дар бораи назорати давлатии молиявӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2002, №11, мод. 681; соли 2007, №7, мод. 686; соли 2010, №1, мод.)

Қонуни мазкур принципҳои умумӣ, асосҳои ҳуқуқӣ ва иқтисодии ташкил ва амалӣ намудани назорати давлатии молиявиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд. Он барои таъмини ташкили санҷишу тафтиши воридот ва истифодаи самарабахши маблағҳои буҷети давлатӣ, фондҳои давлатӣ, қарзхое, ки аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва таҳти кафолати он ҷалб карда мешаванд, грантҳо, кумаки башардустона ва амволи давлатӣ дар шароити инкишофи муносибатҳои бозорӣ ва ташаккули бахши хусусӣ нигаронида шудааст.

БОБИ I. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Қонунгузорӣ дар бораи назорати давлатии молиявӣ

Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи назорати давлатии молиявӣ ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта аз ҳамин Қонун, дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, фармонҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъёри ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон иборат мебошад.

Моддаи 2. Вазифаҳои назорати давлатии молиявӣ

Вазифаҳои назорати давлатии молиявӣ аз инҳо иборатанд:

ташкил ва амалигардонии санҷиш ва тафтиши иҷроӣ қисми даромад ва хароҷоти буҷетҳои ҷумҳуриявӣ ва маҳаллӣ, фондҳои давлатӣ аз рӯи ҳаҷм, сохтор ва таъиноти мақсаднок, инчунин самарабахшии маблағгузориҳои давлатӣ ва истифодаи амволи давлатӣ;

таҳлил намудани асоснокии қисмҳои даромад ва хароҷоти лоиҳаи буҷети давлатӣ ва фондҳои давлатӣ;

назорати маблағгузори саривақтӣ ва пурраи барномаҳои давлатии сармоягузорӣ ва иҷтимоӣ, истифодаи мақсадноки маблағҳои аз буҷети ҷумҳуриявӣ барои рафъи оқибатҳои офатҳои табиӣ ҷудошаванда, ҳамчунин назорати тақсими кӯмаки башардустона ва техникае, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мегирад;

назорати қабул, истифода ва нигоҳдории фонди давлатии металлҳои қимматбаҳо ва сангҳои қимматбаҳо, ки қисми таркибии захираҳои тиллою асьюрии давлат мебошанд;

санҷиш ва тафтиши ҳаракати қонунӣ ва саривақтии маблағҳои буҷети давлатӣ ва фондҳои давлатӣ дар банкҳои давлатӣ ва дигар муассисаҳои молиявиро қарзӣ;

назорати истифодаи мақсадноки захираҳои қарзӣ ва сармоягузориҳои хориҷӣ, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин аз ҷониби Банки миллии Тоҷикистон бо мувофиқаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷалб карда мешаванд;

таҳлили камбудихоӣ ошкоргардида дар нишондиҳандаҳои тасдиқгардидаи буҷети давлатӣ ва фондҳои давлатӣ ва таҳияи пешниҳодҳо, ки ба рафъи онҳо нигаронида шудаанд;

тафтиш ва таҳлили фаъолияти мақомотҳо, ки вазифаҳои назорати молиявии дохилидоравиро анҷом медиҳанд;

назорати фаъолияти молиявиро хоҷагидории субъектҳои давлатии хоҷагидорӣ, инчунин таъмини ҳифзи маблағҳои давлатӣ ва амволи давлатӣ аз ҷониби онҳо;

ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намудани иттилоот ва хулосаҳо оид ба натиҷаҳои корҳои таҳлилии назоратӣ ва дар бораи иҷроӣ буҷети давлатии соли сипаришуда, инчунин ҳисоботи ҷамъбастии солона оид ба натиҷаҳои тафтиш ва санҷишҳои анҷом додашуда ба Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Моддаи 3. Принципҳои амалӣ намудани назорати давлатии молиявӣ

Назорати давлатии молиявӣ дар асоси принципҳои қонуният, ҳаққоният, мустақилият ва ошкорбаёнӣ ба роҳ монда мешавад.

Назорати давлатии молиявӣ ба стандартҳои корҳои назоратиро тафтишотие, ки дар амалияи байналмилалӣ истифода бурда мешаванд, асос меёбад.

БОБИ II. МАҚОМИ НАЗОРАТИ ДАВЛАТИИ МОЛИЯВӢ ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Моддаи 4. Мақоми назорати давлатии молиявӣ

Бо мақсади амалӣ намудани назорати давлатии молиявӣ аз тарафи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мақомоти назорати давлатии молиявӣ, (минбаъд «Мақоми назорат»), таъсис дода мешавад, ки он мақоми асосии назорати давлатии молиявӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, дар назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоботдиҳанда мебошад.

Низомнома, сохтор, теъдод ва фонди пардохти музди меҳнати Мақоми назоратро Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд.

Ҳангоми баррасии мавод оид ба натиҷаи санҷишу тафтишот, дар ҷаласаҳои Мақоми назорат ахборот, ҳисобот ва тавзеҳоти роҳбарон, шахсони мансабдори вазорату идораҳо ва дигар ташкилоту муассисаҳои давлатӣ шунида мешаванд.

Моддаи 5. Намудҳои фаъолияти назорати давлатии молиявӣ

Дар чараёни татбиқи вазифаҳои дар ин Қонун зикргардида ва мутобиқи санадҳои меъёриро ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти санчишию тафтишотӣ, таҳлилий, иттилоотӣ ва дигар намудҳои фаъолият анҷом дода шуда, системаи ягонаи назорати давлатии молиявӣ ба фаъолияти молиявиро хоҷагии субъектҳои хоҷагидорӣ давлатӣ, ташаккул ва иҷрои буҷети давлатӣ истифодаи амволи давлатӣ дар ҷумҳурӣ таъмин карда мешавад, ки он чунин намудҳои назоратро пешбинӣ менамояд:

- гузаронидани тафтишҳои комплексӣ ва санчишҳои мавзӯӣ оид ба иҷрои буҷетҳои ҷумҳуриявӣ ва маҳаллӣ, фондҳои давлатӣ, аз ҷумла барои нигоҳ доштани мақомоти ҳокимият ва идоракунии давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, хизматрасонии қарзи дохилӣ ва хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон, истифодаи кӯмаки хориҷие, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ё бо кафолати он гирифта мешавад, маблағгузори ташкилот ва муассисаҳои давлатии дар хориҷа амалкунанда, инчунин истифода ва ҳифзи амволи давлатӣ;

- ташкили тафтишҳои комплексӣ ва санчишҳои мавзӯии фаъолияти молиявиро хоҷагии субъектҳои хоҷагидорӣ давлатӣ;

- гузаронидани санчишҳои мавзӯӣ оид ба масъалаҳои қабул, истифода ва нигоҳдории фонди давлатии металлҳои қимматбаҳо ва сангҳои қимматбаҳо, ки қисми захираҳои тиллою асьори давлат мебошад;

- доир намудани санчишҳои оиди хизматрасонии маблағҳои буҷетҳои ҷумҳуриявӣ ва маҳаллӣ аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон, бонкҳои давлатӣ ва тижоратӣ;

- гузаронидани санчишҳои оид ба хизматрасонии қарзи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон;

- ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намудани иттилооти семоҳа оид ба натиҷаҳои фаъолияти назоратӣ ва тадбирҳои нисбати онҳо андешидашуда.

Моддаи 6. Ташкил ва банақшагирии фаъолияти назоратӣ

Фаъолияти назоратӣ дар асоси нақшаҳои дусолаи тафтишотии комплексӣ ва нақшаҳои солонаи санчишҳои мавзӯӣ, ки бинобар зарурати таъмини назорати системавии ҳамачонибаи истифодаи воситаҳои давлатӣ ва амволи давлатӣ, бо назардошти ҳамаи самтҳои фаъолияти тафтишотӣ тартиб дода шудааст, созон дода мешавад.

Банақшагири дар асоси меъёрҳои техникую иқтисодӣ, стандартҳои назоратӣ ва тафтишотӣ, дастурҳои методӣ анҷом дода мешавад. Нақшаи тафтишот ва санчишҳои мавзӯӣ аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Чорабиниҳои назоратии ғайринақшаӣ бо дастури Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ё ҳангоми дархости мақомоти ҳифзи ҳуқуқ аз рӯи парвандаҳои ҷиноятӣ оғозгардида дар асоси фармони роҳбарияти Мақоми назорат гузаронида мешаванд.

Санъиши мавзӯии соъибкорони инфиродӣ ва шахсони ӯқуқии ғайридавлатӣ оид ба гирифтани гузаронидани истифодаи маблағҳои давлатӣ, фондҳои давлатӣ, қарзҳои аз тарафи Ҳукумати Љумҳурии Тоҷикистон ва ё бо кафолати ӯ љалбшаванда аз љониби мақомоти назорати давлатии молиявӣ мутобиқи талаботи Қонуни Љумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санъиши фаъолияти субъектҳои хољагидор дар Љумҳурии Тоҷикистон» танҳо оид ба љамин маблағҳо ба амал бароварда мешавад. Санъиши фаъолияти шахсони ӯқуқии давлатӣ бо тартиби муқаррарнамудаи Қонуни мазкур татбиқ карда мешавад.

БОБИ III. ВАКОЛАТҲОИ МАҚОМИ НАЗОРАТ

Моддаи 7. Доираи татбиқи ваколатҳои назоратии мақоми назорат

Барои иҷрои вазифаҳои ба зиммааш гузошташуда, Мақоми назорат ҳуқуқ дорад, ки тафтишот ва санчишҳои доир намояд, инчунин самарабахшии истифодаи маблағҳо ва амволи давлатиро дар ҳамаи мақомоти давлатӣ, ташкилоту муассисаҳо ва корхонаҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом диҳад.

Ваколатҳои назоратӣ ҳамчунин нисбати мақомоти ҳокимияти давлатӣ дар маҳалҳо, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, сарфи назар аз шакли молиявӣ, агар онҳо маблағҳо аз буҷети давлатӣ гиранд, ба воситаи суратҳисобҳои гузаронанд ё истифода баранд, молиявӣ давлатиро истифода ё идора намоянд, татбиқ мегардад.

Тафтишот на зиёда аз як бор дар ду сол ва санчишҳои мавзӯӣ мутобиқи нақшаи солонаи тасдиқгардида дар маҳалли ҷойгиршавии объекти тафтишшаванда дар асоси фармони роҳбарияти Мақоми назорат дар бораи гузаронидани тафтишот ё санчиш анҷом дода мешавад.

Санчишҳои мавзӯӣ дигар субъектҳои хоҷагидорӣ, сарфи назар аз шакли молияташон, дар қисмати гирифтани, ба воситаи суратҳисобҳои гузарондан ё истифодаи маблағҳои буҷети давлатӣ аз ҷониби онҳо, иҷрои фармоиши давлатӣ ва истифодаи амволи давлатӣ, дар ҳолатҳои гузаронида мешавад, ки ин санчишҳои бинобар зарурати доир намудани санчиши мутақобила аз рӯи далелҳои мушаххас ба миён омаданд.

Монеа ба фаъолияти кормандони Мақоми назорат дар доираи ваколатҳои додасуда, таъсиррасонӣ ба онҳо бо мақсади қабули қарор ба манфиати ин ё он тараф, амали зуроварӣ, ҳамчунин тўҳмат ё паҳн намудани маълумоти таҳрифшуда оид ба иҷрои ӯҳдадорӣҳои хизмати онҳо тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон боиси ба ҷавобгарӣ кашидан мегарданд.

Моддаи 8. Пешниҳоди иттилоот бо дархости мақоми назорати давлатии молиявӣ

Ҳамаи мақоми ҷумҳуриявӣ ва маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва идоракунии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Бонки миллии Тоҷикистон, корхонаю муассиса ва ташкилотҳои давлатӣ, инчунин дигар шахсони воқеию ҳуқуқӣ вазифадоранд вобаста ба дархости Мақоми назорат оид ба тафтишоту санчишҳои гузаронидаистода иттилооти заруриро пешниҳод намоянд.

Бонкҳои ҳамаи сатҳҳои вазифадоранд дар хусуси ҳаракати маблағҳои пулии давлатӣ, тавассути ҳисобномаҳои мизочон, сарфи назар аз шакли молияташон, ба Мақоми назорат иттилооти заруриро пешниҳод намоянд.

Ҳангоми гузаронидани тафтишоту санчишҳо Мақоми назорат аз корхонаҳо, муассисаҳо, ташкилотҳо ва бонкҳо тибқи Қонуни мазкур иттилоот ва нусхаи ҳуҷҷатҳоро мегирад. Ҳамаи шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ вазираддоранд тасдиқи ҳуҷҷатии амалиёти гузаронидашуда, маълумотномаҳо ва нусхаҳои ҳуҷҷатҳоро оид ба ин амалиётҳо ва ҳисобҳо, пешниҳод кунанд.

Рад намудан ва саркашии шахсони мансабдор ва алоҳидаи мақомоти дар боло зикргардида, корхонаҳо, муассисаҳо ва ташкилотҳо аз пешниҳоди саривақтии иттилоот ё ҳуҷҷатҳои зарурӣ бо дархости Мақоми назорат, ҳамчунин дидаю дониста пешниҳод намудани иттилооти бардурӯғ, мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон боиси ба ҷавобгарӣ кашидан мегардад.

Моддаи 9. Тафтишҳои комплекс ва санчишҳои мавзӯӣ

Тафтишҳои комплексӣ ва санчишҳои мавзӯӣ мутобиқи нақшаҳои тасдиқгардида дар мавқеи ҷойгиршавии объекти тафтишшаванда анҷом дода мешавад.

Оид ба натиҷаҳои тафтиш ва санчишҳои гузаронидашуда санад таҳия мегардад, ки дар он асос, мақсад, мавзӯӣ, объекти тафтишшаванда, номгуӣ ҳуҷҷатҳо ва объектҳои омехташуда, номгуӣ ҳуҷҷатҳои дастраснагардида, маълумот оид ба норасоӣҳо, зиён ва зарари ошкоршуда, инчунин тавсияҳо оид ба андешидани тадбирҳо баҳри рафъи камбудии ошкоргардида дарҷ карда мешавад.

Роҳбари объекти тафтишшаванда дар мӯҳлати се рӯз вазираддор аст, ки бо санади тафтиш ё санчиш шинос шуда, ба он имзо гузорад. Ҳангоми бо камбудии ошкоршудаи рафти тафтиш ва санчиш розӣ набудани шахси мансабдори масъул, санад бо зикри мавҷудияти эродҳо ва ё эътироз имзо карда мешавад. Дар сурати аз ҷониби шахси мансабдор рад намудани шиносӣ бо санад ё имзогузорӣ ба он, тафтишкунанда бояд бо зикри сана ва ҳолатҳои рад бо иштироки шохидон дар санад сабти дахлдор гузорад.

Ҳангоми гузаронидани тафтиш ё санчиш шахсони тафтишгар ба фаъолияти амалию хоҷагии объекти тафтишшаванда набояд дахлат кунанд, инчунин хулосаҳои худро то анҷоми тафтиш (санчиш) ва барасмиятдарории он дар шакли санад (хулоса) ошкор намоянд.

Маълумоте, ки ба тафтишгарон ва шахсони ҷалбшуда дар чараёни тафтиш ва санчиш дастрас гардидааст, набояд ба мақсадҳои шахси истифода бурда шавад.

Моддаи 10. Тафтиши иҷроӣ буҷети давлатӣ ва истифодаи фондҳои давлатӣ

Дар рафти иҷроӣ буҷети давлатӣ тафтиш ва таҳлили фаъолияти мақомоти **андоз, гумрук**, хазинадорӣ, молиявӣ, бонкӣ ва дигар мақомотҳои идоракунии давлатӣ ҷиҳати аз ҷониби онҳо пурра ва сари вақт таъмин намудани ҷамъовариҳои воридоти андозӣ ва ғайриандозӣ ба буҷет, инчунин назорати хароҷоти воқеии маблағҳои буҷети анҷом дода мешавад. Дар муқоиса бо нишондиҳандаҳои тасдиқгардидаи буҷети давлатӣ таҳлили онҳо гузаронида шуда, ҳангоми ошкор намудани камбудии, барои рафъи онҳо пешниҳод ирсол карда мешавад. (**Қ ЎТ аз 12.01.2010с, №583**).

Инчунин ташаккул ва истифодаи самарабахши маблағҳои фондҳои давлатӣ таҳти назорат қарор дода мешавад.

Моддаи 11. Назорати вазъи қарзи давлатии дохилӣ ва хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Назорати вазъи қарзи давлатии дохилӣ ва хориҷӣ ба таври зайл анҷом дода мешавад:

идоракунии ва хизматрасонии қарзҳои давлатии дохилӣ ва хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

қонуни, мақсаднок ва самарбахш будани истифодаи қарзҳои хориҷӣ, грантҳо, кӯмакҳои башардустона ва техникӣ, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мегирад, инчунин қарзҳое, ки субъектҳои хоҷагидорӣ бо кафолати давлат мегиранд;

додани қарзҳои давлатӣ ва кафолати давлатӣ, инчунин ба ихтиёри давлатҳо ва ташкилотҳои хориҷӣ беподош додани воситаҳои давлатӣ.

Моддаи 12. Назорати хароҷоти маблағҳо аз ҷониби намояндагӣ ва муассисаҳое, ки дар хориҷа фаъолият доранд

Назорати хароҷоти маблағҳои давлатӣ дар ташкилотҳо, намояндагӣ ва муассисаҳои давлатие, ки дар хориҷа амал мекунанд ва аз буҷети давлатӣ маблағгузорӣ мегарданд, вобаста ба ҳаҷм, таркиб, таъиноти мақсаднок ва мувофиқи матлаб будани хароҷоти онҳо, анҷом дода мешавад.

Моддаи 13. Назорати фаъолияти сармоягузорӣ

Фаъолияти мақомоти ҳокимияти идоракунии ва субъектҳои хоҷагидорӣ давлатӣ оиди мувофиқи мақсад истифода гардидани маблағҳое, ки барои сармоягузорӣ ба иқтисодиёт, аз ҷумла барои бунёд ва рушди корхонаҳои ғайридавлатӣ пешбинӣ шудаанд, назорат карда мешавад.

Моддаи 14. Тафтиши воридоти маблағҳо ба буҷети давлатӣ аз ихтиёрдорӣ ва идоракунии моликияти давлатӣ ва истифодаи мақсадноки онҳо

Тафтиши воридоти маблағҳои буҷети давлатӣ аз фаъолияти зайл бадастовардашуда ва истифодаи мақсадноки онҳо анҷом дода мешавад:

- аз ихтиёрдорӣ ва идоракунии амволи давлатӣ (аз ҷумла хусусигардонӣ, фурӯхтан ё иҷораи он), даромадҳо аз дивиденди саҳмияҳои давлатӣ;
- аз истифодаи захираҳои табиӣ.

Моддаи 15. Назорат дар соҳаи фаъолияти бонкӣ

Фаъолияти бонкҳои давлатӣ ва тижоратӣ дар қисми хизматрасонии маблағҳои буҷети давлатӣ, фондҳои давлатӣ ва қарзи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон назорат карда мешавад.

Моддаи 16. Ҳамкорӣ бо дигар мақомоти назоратии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Вазоратҳои корҳои дохилӣ ва молия, Кумитаи давлатии амнияти миллӣ, Бонки миллии Тоҷикистон, Кумитаи андозии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Хадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар мақомоти давлатӣ ҳангоми гузаронидани санҷишу тафтишот: **(К ЉТ аз 12.01.2010с, №583).**

- ба фаъолияти Мақоми назорат мусоидат намоёнд;
- бо Мақоми назорат зарурат ва мутобиқи мақсад будани гузаронидани тафтиш ва санҷиши фаъолияти молиявӣ хоҷагии субъектҳои хоҷагидорӣ давлатиро (ё бо иштироки давлатро) пешакӣ мувофиқа мекунад;
- татбиқи вазифаҳои назоратии ҳудро, ки бо зарурати ташкили гузаронидани санҷиш ва тафтиш алоқаманданд, бо Мақоми назорат ҳамроҳанг месозанд.

Мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, ки оид ба маводи тафтиш ва санҷиши ба онҳо пешниҳодшуда чорабиниҳои тафтишотӣ анҷом медиҳанд, бояд оид ба тадбирҳои андешидашуда ба Мақоми назорат иттилоот пешниҳод намоёнд.

Ҳангоми пешбурди фаъолияти назоратӣ тафтишотӣ дар доираи салоҳияташ, Мақоми назорат ҳуқуқ дорад барои иштирок дар чорабиниҳои нақшвӣ худ мақомоти назоратии зикргардида ва намояндагони онҳо, инчунин дар асоси шартнома ҳадамоти ғайридавлатии аудиторӣ ва мутахассисони алоҳидаро ҷалб намояд.

Моддаи 17. Пешниҳодот ва нишондодҳои назоратӣ

Дар бораи натиҷаи чорабиниҳои назоратии гузаронидашуда ва баррасии маводи тафтишоту санҷишҳо ба мақомоти ҳокимият ва идоракунии давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳодот ва ба роҳбарони корхонаю муассиса ва ташкилотҳои тафтишшаванда ҷиҳати андешидани тадбирҳо оид ба рафъи камбудии ошкоргардида, ҷуброни зиёни ба давлат расонидашуда ва ҷалби шахсони гунаҳгор ба ҷазоҳои интизомӣ ва моддӣ, нишондодҳои хаттӣ раван карда мешаванд.

Дар сурати ошкор намудани дуздӣ маблағҳо ё молу мулкҳои давлатӣ, ҳангоми гузаронидани тафтиш ё санҷиш, инчунин дигар нишонаҳои ҷиноят ва суиистифода, дар давоми панҷ рӯзи пас аз баррасии онҳо, маводи тафтиш ё санҷиш ҷиҳати баррасии минбаъда ва қабули қарор нисбати онҳо ба мақомоти прокуратура ирсол карда мешавад.

Пешниҳодот ва нишондодҳои хаттӣ назоратӣ бояд дар мӯҳлатҳои дар он зикргардида ва ё агар ин мӯҳлатҳо зикр нашуда бошанд, дар давоми 20 рӯзи гирифтани онҳо баррасӣ гарданд. Ташкилот ва муассисае, ки нишондодҳои хаттӣ гирифтаанд, бояд оиди тадбирҳои андешидашуда ҷиҳати рафъи камбудии дар онҳо зикргардида, иттилоот диҳанд.

Ҳангоми иҷро накардан ё иҷрои номатлуби пешниҳодот ва нишондодҳои назоратӣ, дар ин бора мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ барои андешидани чораҳои дахлдор ба мақомоти прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон иттилоот фиристода мешавад.

Бозхонд, ворид намудани тағйирот ва бекор кардани пешниҳодот ва нишондодҳои хаттӣ аз ҷониби роҳбарияти Мақоми назорат анҷом дода мешавад.

БОБИ IV. ҲУҚУҚ ВА МАСЪУЛИЯТИ КОРМАНДОНИ МАҚОМИ НАЗОРАТ

Моддаи 18. Ҳуқуқ ва ваколатҳои кормандон

Кормандон ва шахсони мансабдори Мақоми назорат дар доираи ваколатҳои ба онҳо додашуда ҳуқуқ доранд:

- дар ташкилотҳои тафтишшаванда ҳуҷҷатҳои пулӣ, муҳосибавӣ ва дигар ҳуҷҷатҳои марбут ба мавзӯи тафтиш, мавҷудияти воқеии маблағҳои пулӣ, коғазҳои қимматнок, арзишҳои моддӣ ва истифодаи дурусти онҳоро санҷанд;

- тибқи тартиби муқарраргардида аз мақомоти ҷумҳуриявии идоракунии, мақомоти ҳокимияти давлатӣ дар маҳалҳо (ҳукуматҳо), мақомоти худидораи маҳаллӣ, корхонаю муассисаҳои давлатӣ, инчунин дигар корхонаю муассиса ва ташкилотҳои, ки маблағҳои давлатӣ ё амволи давлатиро истифода мебаранд, маълумоти барои анҷом додани фаъолиятҳои заруриро дархост намоёнд;

- аз шахсони мансабдор, шахсони аз нигоҳи моддӣ масъул ва дигар шахсони ташкилотҳои тафтишшаванда оид ба масъалаҳои дар ҷараёни тафтиш (санҷиш) ба миён омада, тавзеҳот, аз ҷумла тавзеҳоти хаттӣ гиранд;

- аз роҳбарони ташкилотҳои тафтишшаванда гузаронидани баҳисобгирии ҳатмии амволро талаб намоёнд;

- ҳангоми ошкор намудани далелҳои дуздӣ, суиистифода аз вазифа ва вайрон шудани амвол, ошкор намудани фиреб, сохтакорӣ ва ё дигар намудҳои суиистифода ҳазинаҳо, биноҳои ҳазинадорӣ, анборҳо, бойгонӣҳо ва дигар ҷойҳои заруриро муҳр гузоранд, ҳуҷҷатҳои заруриро гиранд ва дар ҷои гирифтани онҳо санади гирифтани, рӯйхат ва нусхаи ҳуҷҷатҳои гирифташударо гузоранд;

- ҳангоми ошкор намудани хулосаҳои ғайриобъективӣ, ки аз ҷониби аудитор ё ташкилоти аудиторӣ дода шудааст, оид ба бозхонди литсензияи пешбурди фаъолияти аудиторӣ онҳо таклифҳо пешниҳод намоёнд;

- ба мақомоти ҷумҳуриявии идоракунии ва мақомоти ҳокимияти давлатӣ дар маҳалҳо (ҳукуматҳо), ба роҳбарони корхонаю муассиса ва ташкилотҳои тафтишшаванда барои андешидани тадбирҳо ҷиҳати рафъи камбудии ошкоршуда, ҷуброни зиёни ба давлат расонидашуда ва ҷаримабандии шахсони мансабдоре, ки ба истифодаи ғайримасъадноки маблағҳои давлатӣ роҳ додаанд, мутобиқи санадҳои меъёрию ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳодот ё нишондодҳои хаттӣ ирсол намоёнд.

Бо мақсади ҷуброни зиёни ба давлат расонидашуда, ки дар ҷараёни тафтиш ё санҷиши объекти тафтишшаванда ошкор гардидааст, кормандони Мақоми назорати давлатии молиявӣ ҳуқуқ доранд, тавассути шахсони сеюм (мақоми молиявӣ, бонк ё дигар муассисаи молиявӣ қарзӣ) огоҳинома (фармоиш) ирсол намоёнд то корхона, муассиса ва ташкилотро вазифадор созад, ки пардохти мустақими маблағи дахлдорро дар мӯҳлати на дертар аз 30 рӯз пас аз гирифтани огоҳинома ба буҷети дахлдор анҷом диҳад.

Роҳбарони объектҳои тафтишшаванда вазифадоранд барои фаъолияти тафтишгарон, ки тафтиш ё санҷишро анҷом медиҳанд, шароити мусоид фароҳам оваранд, барои онҳо бино, воситаҳои алоқа ҷудо кунанд ва иҷрои корхоро вобаста ба коргузори таъмин намоянд.

Моддаи 19. Масъулияти кормандони Мақоми назорат

Кормандони Мақоми назорат барои вайрон кардани тартиби муқарраргардидаи пешбурди тафтиш ва санҷиш, ошкор ва паҳн намудани натиҷаҳои тафтиш ва санҷиши гузаронидашон, инчунин сирри давлатӣ, бонкӣ ва ё сирри дигари қонунан ҳифзшаванда, ки дар қараёни фаъолиятшон барои онҳо муайян гардидааст, инчунин суиистифода аз мансаб мутобиқи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон ҷавобгар мебошанд ҷавобгарии зикргардида нисбат ба ҳамин кормандон метавонад ҳамчунин пас аз қатъи хизмати давлатӣ низ татбиқ гардад.

Арзу шикоятҳо нисбати амалиёти ғайриқонунии кормандони Мақоми назорат мутобиқи қонунгузори амалкунандаи Чумҳурии Тоҷикистон қабул ва баррасӣ мегарданд.

БОБИ V. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 20. Вазъи ҳуқуқии кормандони Мақоми назорат

Қабул ва аз кор озод намудани кормандони Мақоми назорат дар асоси шартномаи (қарордоди) меҳнатӣ сурат мегирад.

Кормандони Мақоми назорат дар ҳолатҳои зерин аз вазифа озод карда мешаванд:

- а) ба охирасии мӯҳлати шартнома (қарордоди) меҳнатӣ;
- б) аризаи шахси дар бораи озод намудан аз кор;
- в) расидан ба синну соли ниҳоеи дар хизмати давлатӣ будан;
- г) иҷро накардан ё иҷрои номатлуби ўҳдадорихои хизмати, ва суиистифода аз он;
- д) ба қувваи қонунӣ даромадани ҳукми суд нисбати онҳо;
- е) баъди эътибор пайдо намудани қарори суд дар бораи ғайри қобили амал донишҷуи онҳо;
- ж) гум кардани шахрвандии Чумҳурии Тоҷикистон;
- з) дар дигар ҳолатҳои пешбинишудаи Кодекси меҳнати Чумҳурии Тоҷикистон.

Кормандони Мақоми назорат ҳуқуқ надоранд:

- ба фаъолияти соҳибкорӣ шахсан ё тавассути миёнаравон машғул шаванд, инчунин дар назди шахсони сеюм оид ба масъалаҳои вобаста ба фаъолияти хизмати онҳо шахси ваколатдор бошанд;

- мустақилона ё тавассути миёнаравон дар идораи субъектҳои хоҷагидорӣ иштирок намоянд. Кормандони Мақоми назорат наметавонанд ба мақомоти намоёндагӣ интиҳоб шаванд, ба дигар фаъолияти музднок, ба истиснои фаъолияти илмиву омузгорӣ ва эҷодӣ машғул шаванд.

Моддаи 21. Маблағгузори фаъолияти Мақоми назорат

Маблағҳо барои таъмини фаъолияти Мақоми назорат дар буҷети ҷумҳуриявӣ бо сатри алоҳида пешбинӣ карда мешаванд.

Моддаи 22. Таъминоти моддӣ ва иҷтимоии кормандони Мақоми назорат

Давлат ҷиҳати таъминоти моддӣ ва иҷтимоии кормандони Мақоми назорат чораҳои заруриро меандешад. Маоши вазифавии кормандони Мақоми назорат аз ҷониби Президенти Чумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

Иловапулиҳо ба маоши вазифавии кормандон тибқи тартиб ва андозае, ки барои кормандони Дастгоҳи иҷроияи Президенти Чумҳурии Тоҷикистон муайян гардидааст, муқаррар карда мешаванд.

Нисбат ба кормандони Мақоми назорат тартиби хизматрасонии тиббӣ, санаторию осоишгоҳӣ, маишӣ ва нақлиёт, ки барои кормандони Дастгоҳи иҷроияи Президенти Чумҳурии Тоҷикистон муқаррар гардидааст, татбиқ карда мешавад.

Моддаи 23. Робитаҳои байналмилалӣ

Мақоми назорат бо палатаҳои баҳисобгирӣ ва назорат, мақомоти назорати давлатии молиявии кишварҳои хорҷӣ ва иттиҳодияҳои байналмилалӣ онҳо робитаҳо барқарор намуда, барои ҳамкорӣ бо онҳо созишномаҳо мекунанд.

Моддаи 24. Иттилоот оид ба фаъолияти Мақоми назорат

Мақоми назорат дар бораи фаъолияти хеш, ки метавонад нашр гардад, ба воситаҳои ахбори умум иттилоот пешниҳод менамояд.

Мақоми назорат бо дархосги Маҷлиси намоёндагони Маҷлиси Олии Чумҳурии Тоҷикистон оид ба натиҷаи санҷишҳои мушаххаси доиргашта маълумоти пурра пешниҳод менамояд.

Маводи натиҷаҳои санҷиш, ки ба ҳифзи сирри давлатӣ алоқаманданд, ба Президенти Чумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда мешаванд.

Моддаи 25. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмиаш мавриди амал қарор дода шавад.

**ҚАРОРИ
МАҶЛИСИ НАМОЯНДАГОНИ
МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

**Оиди қабул намудани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон
«Дар бораи назорати давлатии молиявӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон»**

Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон **қарор мекунад:**

1. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи назорати давлатии молиявӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» қабул карда шавад.
2. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон:
 - ба Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хусуси ба Қонуни мазкур мутобиқ гардонидани қонунгузори амалкунанда таклифҳо пешниҳод намояд;
 - Қарорҳои худро ба Қонуни мазкур мутобиқ гардонад.

**Раиси Маҷлиси намояндагони Маҷлиси
Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
С.ХАЙРУЛЛОЕВ**
ш. Душанбе, 17 апрели соли 2002,
№615

**ҚАРОРИ
МАҶЛИСИ МИЛЛИИ
МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

**Оиди Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи назорати давлатии молиявӣ дар Ҷумҳурии
Тоҷикистон»**

Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистонро «Дар бораи назорати давлатии молиявӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» баррасӣ намуда, **қарор мекунад:**

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи назорати давлатии молиявӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» чонибдорӣ карда шавад.

**Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси
Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш. Душанбе, 12 ноябри соли 2002,
№ 321**

М.УБАЙДУЛЛОЕВ